

НАСТАВНИ
УТОРНИКОМ
И
СУБОТОМ
УРЕДНИШТВО И АДМИНИ-
СТРАЦИЈА Његове Бр. 21
— ХОТЕЛ „ИМПЕРИЈАЛ“ —
ЦЕТИЊЕ

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

УРЕЂУЈЕ ОДБОР
РЕКЛАМСКИ СЕ НЕ ВРАЂАЈУ
ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА
БРОЈ 64
ПРЕПЛАТА:
МЕСЕЧНО ЛН. 8.—
ПОЈЕДИНИ БРОЈ ЛН. 1.—

ЛИСТ ЗА НАЦИОНАЛНУ ПОЛИТИКУ, КЊИЖЕВНОСТ И ПРИВРЕДУ

10 ЈУНА 1940 ГОДИНЕ

УСПЈЕСИ ОСОВИНСКИХ СНАГА

Двије године рата! Двије године тешког прегарања, борби, крви по сиромашним Алпама сјеверозападне Италије, по ужареним пустињама сјеверне Африке, по непроходним етиопским „амбама“, по блаатним албанским низинама и по кршним врвима ове дрногорске земље. Свака је доброћудни италијански војник носио собом свој познати узвишен дух, своју прижну оданост великој Мајци-Отаџини, своју неисцрпну позитивност. А

бољу будућност Европе и човјечанства, његово топло, широко срце доминира, изавајајући сваки наклесњеност и највеће поштовање.

У Русији пак, гдје је борба најчишће окарактерисана, пошто се води против монголских насилничких утопија, отскаке његова жртва као светиња сред пакла, јер он тамо брани вјеквоним напорима стечену цивилизацију Европе, за коју су читаве генерације носиле на жртвеник боговима све најљепше,

Либјиски фронт

Моћне енглеске јединице покушале су да уз помоћ артиљерије и блиндираних средстава отерају италијанско-немачке трупе са њихових положаја у Мармаричи.

У снажном противнападу одбијене су оне и потучене. Разорено је око 70 борних кола, а ухваћено скоро 4 000 заробљеника, међу којима се налази и један генерал, који је командовао 10 индијском моторизованом бригадом. Заробљени пленје је обилан и разноврстан.

До сада је у мармаричкој бици разорено или заробљено више од 500 борних кола и блиндираних аутомобила; преко 200 топова; много стотина моторних возила. Ухваћено је око 10 000 заробљеника, међу којима се налазе многи високи официри.

Борбе са британским оклопљеним снагама још увијек су у току, не губећи ништа на својој жестици, а развијају се у корист осовинских трупа. Ваздухопловство ефикасно потпомаже акције копнених трупа, бомбардујући непријатељске концентрације војске и моторних возила, те ваздухопловство изазива ништа у позадини. Иако је само 10 британских ваздухопловних јединица оборило је ваздухопловство осовинских авиона у Мармаричи, око 10 непријатељских авиона, док је само 10 минималне губитке.

Прекинуће савезничке трупе осовине још утврђене полскај Бир Хахемин, који је претстављао један од стубова Британске одбране у Мармаричи.

залива. Код Аунуса је слоњен један напад совјетске пешадије.

У операцијама јужно од Иљменског језера разорено је више стотина непријатељских утврда.

На Волховском фронту настављени су учестани напади бољшевичких снага, који су сви одбијени са огромним губитцима за непријатеља. Обрушавачи су на том сектору гађали концентративне трупа и колоне моторних возила, начинивши свуда пустош. Оборено је више совјетских авиона. На важне војне објекте осуто је много хиљада килограма бомби. Разорено је око 50 борних кола.

На централном и сјеверном сектору сушен је још више обрчун који стеже бољшевичке банде окољене у позадини фронта. На њих се непрестано врше напади копнених трупа и ваздухопловства. Немачко ваздухопловство је извело снажне нападе на многобројне аеродроме југозападно од Москве.

Сјеверисточно од Харкова слоњени су слаби непријатељски напади, који нијесу постигли никакве успјехе. Источно од Харкова разорено је један важни железнички чвор, којим је приликом оборено 14 совјетских авиона.

На јужном сектору владала је нарочита активност око Севастопоља у којој су зичи копнене трупе наставиле крваве борбе, које су довеле до освајања нових положаја. Те борбе је потпомогло и ваздухопловство које је у више махова бомбардовао град и луку. На том сектору боре се са великим успјехом и мађарске трупе, које су одбиле многобројне непријатељске нападе на своје положаје, те извеле у сарадњи са немачким алпшцима успјешне противнападе.

На Јадоском језеру потопљен је један совјетски трговачки брод.

Сазнаје се биланс бољшевичких губитака претрпљених у керској бици:

Разбијене су три армије, а заробљено 150 000 совјетских војника. Плићени обухвата више осталим и 1133 топа, 258 борних кола и огромне количине равног материјала.

Акција јапанских подморница у афричким водама

Јапанским подморницама је успјело да продрну све до обала Африке и да тамо развију своју успјешну дјелатност. Тако су код мадагаскарске луке Диего Суарез торпедовале и тешко општеће један француски Голин брод 32 000 тона и један авио-вртларски од 5 000 тона.

У Минабуичком каналу напали су и потопиле 3 трговачка брода, који су плавали за рачуи Финлесе.

Јужно афрички адмиралат је објавио да су немачке подморнице догирале луку град Дурбан на обали Натала. Многобројне јапанске подморнице напали се пред уласком у луку, те су за вратко вријеме потопиле 3 брода.

Адмиралату се сматра да јачањем адмиралат намерава напаст англо-америчанске поморске путеве око Рта Добре Наде. Постојање јапанских подморница на јужно-афричким вистевица претставља велику опасност за снабђивање Британских наоружаних снага у Индији и на Блиском Истоку, који добијају ратни материјал на Сјеверне Америке.

Његово Величанство Краљ и Цар

Дуче

у то још и неопisivу велику, јаку, несаломљиву вољу и вјеру у побједу, коју заслужује својом историјом, цивилизацијом, културом и споробношћу.

Овог војника је наша крута судбина позвала и овамо, међу наше хриди, гдје су незвани гости повели крваво коло. Он је увијек издржљиво и ћутећи чекао, блидујући упорно и успјешно бесмислене нападе крволака, бранио нас од њихових сплетака, заједно и свакогврсног угрожавања. А када се помолито прођеће, да позвати врхове нашега Ловћена, планује је он, испуњен гњевом обог починићених неправда, те је скупа са одабраним синовима нашега народа пролила и своју мезину крв за нашу слободу, наш мир, наш живот и благостање.

И овдје дакле, као и у свим другим предјелима гдје се води овај рат за

све најбоље, најузвишеније и најсве тје што су посједовале.

Ова друга годишњица налази тог истог војника још увијек са пушком у руци, али и са упорним погледом ка сунчаном истоку, гдје се између зарђалог гвожђа што почива на дну синег мора и између брда свакогврсног оруђа пољимањем на свим ратничким, пробијају прве зраке вјечног сунца. Побједе, обасајавајући тешко и туморно озборје наше старе Европе. Његово самоупуздане расте, његов дух се јача и согоди, у чврстој нади да ће му трећа година донијети оно абор чега је ступио на ово крваво и замашно поприште. Његова побједа је побједа Европе, побједа човјечанства, и наша побједа, Црногорци, јер она и нама носи мир, рад, ред и слободу у новом европском поретку.

зничким јединицама да се ускрати свако давање хране и пића британским заробљеницима који буду ухваћени током мармичке битке. То је остало на снази све док се са британске стране не буде допонило ријешење о укидању првотног наређења, и док британска команда о томе не буде званично извјестила италијанско-немачку команду.

На то се британски Министар рата пожурио да преко Радио—Лондона објавио саједичке наређење команданата четврте бригаде није издао британски Министар рата. Стога га Министар и не сматра пуноважним. Ратни заробљеници имају да буду изложени поступку у складу са женеваског конвенцијом.

У вези са овом изјавом британског Министара рата опозвала је италијанско-немачка команда своје мјере репресија према британским заробљеницима у Либји.

Ваздухопловство Осовине наострво Малу, гдје су главни објекти били аеродроми Минаба и Ка Венеција, на којима су избили велики пожари.

Италијанско поморско оруђе потопило је у базену Средоземног мора двије непријатељске подморнице.

Британски авиони су вршили нападе на нека италијанска насеља дуж морске обале. Међу осталим мјестима гађали су у Напуљ и Месину. У тим изјавима нијесу постигли никакве војне успјехе, а изгубили су већи број својих авиона.

У источноме дијелу Средоземног мора потопили су италијански ваздушни торпедери један брод цистерну средње британске.

Један британски авион који је покушао да изведе напад на Лангедузу, тако је погођен из противавионских топова. Посада, која се састојала од два пододфицира заробљена је.

У централном дијелу Средоземног мора оборили су енглески авионарци један италијански санитарски хидро авион, иако је исти био гдјериво објележен ознакама Црног Крста.

У источном дијелу Средоземног мора напали су немачке подморнице један коњвој који је под заштом пратисе поново према Тобруку. Потопљена су 2 брода од укупно 12 000 тона, док су друга 4 брода погођена тергедима.

Источни фронт

На фронту Карелије пренакле спријечени су пресичаном ватром финске артиљерије совјетски радони на утврђивању и одбијен је непријатељски покушај приближавања обали Финског

Нисне методе ратовања Британских трупа

Приликом обора које се воде на јевебно-афричком бојишту пао је у руке италијанско-немачке команде један значајни британски документ, који може да послужи као доказ да енглески центални осјећају своју блиску пропаст, меће да се устрчавају на пред најгнуснијим и најнехуманијим поступцима. Тај документ је нарече британске команде да се италијански и немачки заробљеници не даје никаква храна ни пиће нишма икаква друга олакшања све док не буду испитани од стране надлежне власти. Приближавање оваким зверским методама ратовања претставља само најбољи знак да противнику стари баш те иду најбоље, али италијанско-немачка команда није могла да се задолби само том повољном констатацијом, те је споруазумно донијела одлуку да Британцима узврати истом мјером. Званично је објављено наређење саве-

ДНЕВНЕ ВИЈЕСТИ

Посјетом Женској занатској школи
Н. Високопресвештенство Митрополит Господин Јоаникије дана 10 о. м. учинио је посјету овдашњој Женској занатској школи и преслушао ученице из вјерске наставе. Том приликом Г. Митрополит упутно им је архипасторски савет и говорно о корист заната, истичући да је жалост и штетно што код нас многи не знају да цијене важност и корист заната, те ради тога и врло мали број ђака похађа занатске школе, и то на велику штету нашег народа. Затим је истакао, да код просвјешћених народа занат се негује и унапређује, јер добре занатлије уздику благодатај народно. Управитељница г-ца Милошевић толо је заблагодарила Г. Митрополиту на високој пажњи, коју је својом посјетом указао овој школи. Са овом посјетом Г. Митрополит завршио је ревизију у свим овдашњим школама.

Испитивања на испите у гимназијама
У свим нашим средњим школама одржаће се од 15 јуна до 16 јула испити: разредни, нижи и виши тегајни, приватни и пријемни. Гувернерство је одредило своје наставнике за све школе, који ће претседавати испитним комисијама и упућивати и пазити да поступак при оспитивању и превђењу ђака у старији разред буде правилан и по заслуги. За изнасликне су поставили: За Цетинје: г-ца Марија Тереза Ризоли-Крође; За Подгорицу: Исидор Микловић, наставник; За Никшић: Станко Прља, директор У Дирекције; За Данилов град: Алберт Ливоци, наставник; За Бар и Будву: Васо Милошевић, професор; За Бијело Поље: Андрија Ланковић, директор; За Беране: Данило Тунгуз-Перовић, професор; За Плевља: Владислав Самарић, професор.

Не би требало да буде никакве бољешности за немарне и неспремне ђаке, него напротив! Интереси ђака, школе и земље траже да само оно што вреди, што ради и што ће користити друштву и земљи пролази напред, а све остало да се вадржи и одбаци! Доста је било великодушности и бољешности коју смо сви осјетили, и познаје нам се! Професори, замијените сито, умите ситије! Отријезите коров од шенице! Учините роду глас, а школи част!

Поклон старцима
Г. В. Гувернер приликом праанка „Албертовог устава“ указао је пажњу нашим сиротним старцима и почастито их дуваном. Старици су и овај поклон примили с топлом благодарношћу.

И ја гараве...
Пародија
Био је заиста најстор да изрази своје осјећање. Можда, сиромаш, и преживљава тешку душевну буру, ниј таласи и до нас допире! Гчевоје е срце осјећајно и меко као памук, јачи и бескрајно широко!... У њему издижу поређане сјенке плавих, по читаво туче једна до друге... А он, сиромаш, бори се, саторијења и пати... Јер и јешен и неодлучан гдје да се застави!... Види и он сав да за све нема мјеста! Али, он је кавалир и нечупособан да уривједи женско чељад, јачи ако је плаво... Сјенке се и тале нижу, а срце све више шири... Како би могло да дође до тешке исплојне, разорније и јаче од новог зариног експлозиона!...

Сиромаш Био! Распиње своју осјећају душу и бескрајно много пута... Хидимо га час на мјесцу, час на звијездама, час на сумглици небесног лаветнила, час на сунчаном јутарњем

И професори и учитељи на испит
15 јуна у 4 сата послје подне обавиће се писмени испит на италијанског језика професорима и учитељима који су похађали тегајеве италијанског је зика ове школске године. Циљ је овог испита да се одаберу они који ће на трошак Гувернерства поћи у Италију на специјални тегај и научно путовање. Одобрено је да професори и учитељи из Данилова Града и Никшића, који познају италијански језик, могу о свом трошку полагати испит са својим друговима у Подгорици. Воду ћемо убрзо добити
Радови на оправици и монтажу турбина које цијеле инсталације у Подгорици и Вишњини већ се приводе крају, и како убрзавају, ових ће се дана пустити машине у погон, а догле ће бити готова и нова водоводна линија као појачане старог водовода.

Пензионисани
Вукотић Манојло, чиновник I Дирекције, Кусовац Тодор, служатељ VII Дирекције, Губернрић Јован учитељ у Бијелом Пољу, Гвозден Петар, болничар у Беранма, Беговић Ристо, званичник - дневничар. Увјажена оставка
Желајићу Мирку, званичнику дневничару VIII Дирекције; Милошевићу Стевану, учитељу у Ливарма.

Отпуштени из службе
Вукмановић Петар, чиновник IV Дирекције, Ђуришић Стеван, служатељ поште у Бару, Радоњић Илија, финан. стражар у Андријевици, Радовић Војин, финансијски стражар у Бијелом Пољу, Вулетић Спасоје, финан. стражар у Андријевици, Спасојевић Крстиња, чиновница поште у Бијелом Пољу, Чинковић Милић, учитељ у Шаховићима, Јелић Вуксан, учитељ у Баранцама, Крајчић Добрица, учитељ у Капврцу, Стојановић Ђурић, званитељ у Шаховићима и Кнежевић Матија, учитељ у Новаци, Сви с преза Бијело Поље: Војинић Милана, чиновник Була у Плевља, Ускоковић Стеван професор у Подгорици; Лопчић Станко, чиновник дневничар VII Дирекције; Вујашић Косара, учитељница у Рудинама, среча никшићског; Штепановић Бајо, болничар у Бијелом Пољу; Марковић Широ, шумски чувар на Цетинју; Божовић Видосава, учитељница у Никшићу; Ивановић Ђуке, служатељ - дневничар болнице „Данило I“ на Цетинју.

Новчане упутнице ратним заробљеницима
Италијански Министар за развјену и валуте донио је недавно одлуку да се новчане пошиљке, које упућују у Црној Гори настањене породице ратним заробљеницима бивше југословенске војске у Италији, имају отпремати путем уплате цетинског филијала Банка d'Italia.

Свак треба да учествује у давању новчане помоћи за Национални покрет.
Новац који даде као прилог Националном покрету олакшаће им бар ту бригу.

исто вријеме?
Ја волим гараву и зато, што своју слику видим у њеном дубоком црном оку... Она се са њом игра и неком магичком моћи шири је, смањује и брише, - прелазу фином и тананом осјећају своје душе...

Ја волим гараву и зато, што је пуна животне снаге, темперамента, љубави и србе... Одгојена за љубав и створена за умјетност... Волим је и зато што свој циљ и свој каприс скоро никада не постиже сузама... Ја ирмим уплакан лице и не подносим сузе! Волим је и зато што ме очарана ситна росица на њеним сљепоочицима и лак подхрајта горње уснице, овлаш осјенчене црним брчицима...

Ја волим гараве... Не зато што су дошле прве на реду; него зато што ме сродан флуид привлачи, а прекрасан мирис њихове косе, који још из далека осјећам, покрене свају мој живац, усталаса душу и пренеси о неки чаробан, непознат свијет... Волим их зато што су саме по себи контрасти, а ја волим контрасте. Зар није контраст сјајно бијело лице огњено сјајно-црним коврима? Зар није контраст на истом лицу црно око са дугим црним трепавицама, из чије зенице сјевају чудесни зраци живота, чежње, радости, прекора и патње, у

СИТНИ ОГЛАСИ

Моју заклету жету Ању Кокот, рођену у селу Погара (Дрмачи), коју је одбегла од мене и са собом повела им сина јединца, позивам да се у року од два дана врати да продужиће брачног живота. У противном исту не признавам за своју жету и за њене друге не одговара. Никшић, 8 јуна 1942 год. НИКОЛА Ш. КОКОЋ кафеђаја у Никшићу

Моја жена Милица Ивановић, која је напустила мене и наше 4 малолетне дјеце, није се вратила на мој позив, те од данас престаје бити моја жена, и не одговара за никакве другове које би отсад учинила. 1-3 ЉУБО ИВАНОВИЋ

Своју личну легитимацију бр. 147 од 7.12.1941 XX године, издату од стране Општине цетинске, изгубио сам, те је овим путем оглашавам за неважећу. 1-3 ПЕРО А. ПЕЈОВИЋ

Изгубила сам моју ташну са легитимацијом бр. 2112, те је овим објављујем за неважећу. 1-3 МИЛИЦА М. ДРЕЦУЊИЋ

Моју легитимацију издату од стране општинске бр. 174 и изгубила сам, те је овим путем оглашавам за неважећу. Љубо Кнежевић 3-3 Вшм ковр. Дирекције пошта Цетинје Продаје анотеку средина прометом у Црној Гори. 1-3 ОБРАТИТИ СЕ УРЕДНИШТВУ ЛИСТА

Продају се потпуно нови и неносени горњи зимски кабут и жакетни пар одијела израђен од најбољег материјала. Питати ул. Вука Мићуновића бр. 5 кућа М. Цаковића. 3-3

Изгубио сам личну легитимацију издату од стране општине Цетинске под бројем 174, те је овим оглашавам неважећом. Мајко Мраваљевић аутогласачки 3-3

Трговачка кућа у Црној Гори
Добрамолу партију
КОСА и италијан. БРУСЕВА
најбоље квалитета за све црногорске
италијанске и француске
Косе се фарба никшићка, кованска и белесна, у свим величинама
Ова коса се прокуће се израђује
и се продаје у Јапану
Ове су косе свиња познате и од највећих се тргова у Црној Гори
Замитеросаван трговачке куће се одредје за цијену и услове ја доњу адресу.
БОРБЕ М. БИЕРЧИЋ
трговач
НИКШИЋ
66

РЕЦЕНЗИЈЕ ИЗ ИТАЛИЈАНСКОГ ЈЕЗИКА

Особенисти при поређењу придјева
При поређењу ваља најпрви видјети да ли је поређење неједнако или једнако степена.

Ако су својства неједнако степена, онда треба упамтити:
1) да се од или него преводје са ди ако се изв. или изазан каква именица и ако се поређење гради помоћу каквог придјева, и пр.:
Il sole è più grande della luna - Сунце је веће од мјесеца.

Ti sei meno alto di me - Ти си мење висок него ја.
2) Међутим од или него се преводје са, че кад се поређење врши без придјева:
Vi è più argento che oro - Има више сребра него злата.

3) Исто се то дешава и кад се поредје два придјева који се односе на једно исто лице или једну исту ствар:
Egli è più fortunato che prudente - Он је више срећан него што је паметан.

4) Него се преводи такође са че или са di quel сче при поређењу двају глагола, при чему ваља запазити да, кад предњи дио реченице није одречан то се у задњем дијелу умеће још и одрецица non н, пр.:
Egli lavora più che non credi - Egli lavora più di quel che credi - Он више ради него што ти замислиш (вијериш).

5) При поређењу двају прилога употребљава се такође сче:
E meglio oggi che domani - Боље (је) данас него сутра.
Из следећег примјера се може видјети шта се дешава кад је поређење истог степена:
Il nostro giardino è così bello come il vostro - Наш је врт исто толико лиеп колико и ваи.

La nostra casa è tanto alta quanto la Sua - Наша је кућа исто толико висока колико и ваша.
Questa ragazza è tanto bella quanto innocente - Ова је дјевојчица колико лијепна толико невинна.

Онакв-какав се преводи са tale quale, pl. tali quali, н, пр.:
Vi restituisco i libri tali quali li ho ricevuti - Враћам вам књиге онакве какве сам их примио.

Ријечи:
La lana - вуна; il cotone - памук; la ricchezza - богатство; il leone - лав; abile - вјешт; spesso - често; esteso - продужен; angusto - узан; contare - бројати; conservare - сачувати; comodo - удобан; contenere - садржи; guadagna - зарађује, заслужује; lasciato - оставио; la civiltà - култура, образованост; savio - мудар; compiacente - љубазан; sottile - величавствен (о); sublime - узвишен; il tempio - храм; il dipinto - слика (бојама); il cibo - јело; assortite - приграти; il dotto - научавак, научник; il pittore - сликар; lo scultore - вајар la maggior parte - већина.

Пред обнављањем лоптачког спорта у Црној Гори
Наш млади спортски радник, генерални секретар Цетинског лоптачког савеза, г. Ђико Везан, посетио је ових дана шефа Пропагандног одјела Гувернерства за Црну Гору пуковника г. Дузета, и положио му крајка историји спорта у Црној Гори пријатељски и диван савјет, настојао је да је завладини му на подзању спортског стадиона на Цетинју, замолио да би се у осталим мјестима Црне Горе што ерше приступило игралишту, оставио и самим мјестима Црне Горе и давањем своје помоћи у Црној Гори истаји пристојан стадион или игралиште. Такође је ставио у дужност г. Бокану да олак приступи организовању или обнављању спортског стадиона у свим мјестима Црне Горе и ако ваљ је потребне инструкције за будући рад, обављајући му своју подршку.

Дајући новчани прилог за Национални покрет извршимо само један дио те дужности.

Последње вијести са разних бојишта

Њемачко мишљење о ратном доприносу Италије

Њемачки листови посвећују важне чланке 10 јуна и истичу да је Италија на крају друге године ратовања одлучнија него што је икада била да доврши своју историјску мисију. „Дипломатско-политичка кореспонденција“ изриче своје мишљење према италијанској флоти, којој је успело да одржи превласт на Средоземном мору, док је Енглеска морала да одустане од тога пута, који је постао смртоносан за њено бродовље. Италијанска морнарица и ваздухопловство задали су Великој Британији тешке ударе, док одреди копнене војске воде борбе уз бок Њемачке против бољшевичких хорда. Својим радом на реконструкцији Албаније и уцешем у изградњи Хрватске државе отпочела је Италија врх своју широку дјелатност на делу реорганизације медитеранског простора.

Један њинхенски лист, процијенљујући вриједност италијанског доприноса, пише да би у случају када би Италија ступила у рат на противничкој страни пуна слобода кретања у медитеранском простору допунила Француску да изврши сасвим другачију концентративну снагу против опколених Рајха, који на тај начин не би могао да зада такве ударе Пољској, Норвешкој и Француској. Енглези би скупо платили неутралност Италије. Такође и послје пробоја Веганове линије наставила би Француска борбу а уз помоћ морнарице и колонијалних царства. Борба у Северној Африци присилела је Енглеску на максималну примјену трупа и материјала. Други фронт на Балкану словенци је будућношћу и муњевитом интервенцијом Италије. Лист потјеже на споразум између Франца и Италије о потпуној италијанско-њемачкој солидарности. Лист истиче количину трупа коју Италија држи на Балкану, допринос морнарице и ваздухопловства дјелу неутралнизације Малте, количину робе од ратнога значаја коју Италија шаље у Њемачку и број италијанских радника отпремљених у Рајх, те најважнији број италијанских дивизија упућених на руски фронт.

Лист „Берен Цајтунг“ пише да је Италија освојила своје право на положај велике силе којој је суђено да буде учесник у ријешавању великих континенталних проблема. Истакнувши везе које уједињују двије силе Осовине, вели лист да је Италија проширила свој утицај и своје господство на средоземном сектору. Јадранско море је постало искључиво италијански базен. На Егејском мору је Италија проширила своју моћ, освојивши читаве групе острва. Албанија је уопиште италијанског положаја на Балкану. Сва та острва постаће одлучни фактори за привредну побједу Италије.

Биланс акције италијанског ваздухопловства

Уз резултата акције италијанског ваздухопловства за прве двије године рата:

Извршено је 70.050 ратних акција, изачено је 3.114.614 бомби. Постигнуто је 293.557 стаја летелица. Активност ваздушног транспорта извршено је 37.152 лета, прелетјело се 28.810.414 километара, превезено је 345.975 особа и 25.126.119 килограма материјала. У Борбама је засигурно разорено 419 авиона. Противавионском реакцијом је асигурно разорено 784 авиона. Број парата за које се сматра да су изворени што мегућим није могло бити доказано, износи у Борбама 18, а земљи 275, од стране противавионске артиљерије 16. Бомбама или торпедама потопљено је 34 ратна брода, оштећено 151 ратни брод; постигнуто 18.000 погодака. Бомбама или торпедама је потопљено 65, а оштећено 5 трговачких бродова. Постигнуто је 107 погодака.

Дан морнарице

У цијелој Италији прослављен је свежаним манифестацијама дан морнарице. Министар морнарице је израдио програм војних свечаности, прилагођен ратном времену.

Двогодишњи биланс рада италијанске морнарице

На дан прославе годишнице италијанске морнарице показује успоребне између дјелатности италијанског и британског бродовља да су последње двије године прошле у корист прве. Велика Британија је услед огромних губитака које је претрпела била присиљена да ограничи своју дјелатност на ометачке акције уперене против наше поморског саобраћаја. Италијанска морнарица и надале и потпуности ријешава свој задатак које се састоји у одбрани наших обала, у одржавању саобраћаја са Либијом, Албанијом и Егејским острвима, у затварању Средоземног мора за непријатељски трговачки саобраћај и у сарадњи са њемачким поморским оружјем у Атлантском Океану. Резултати неке акције од 10 јуна 1940 до 31 маја 1942 године су сљедећи:

У Средоземном мору је потопљено 109, а оштећено 43 бродова; у Атлантском океану потопљено 105, оштећено 4 бродова; у Црвеном мору потопљено 12, а оштећено 1 брод.

Укупна тонажа потопљеног бродовља износи 1.91.238 тона.

Између површинских јединица била су 23 поморска сукоба.

Акција јуришних сретстава дала је сљедеће резултате:

Сукоби залује: потопљена једна италијанска (4 бродова) и немачка (1 брод) торпедна лодка, 2 британска, потопљено 4 брода, Малта: резултати нису уредни, али испунају жеље које су се доказују да су циљеве постигнути. Александрија: погођене и испословане околне Квот-Силаебет и Валент.

Трговачко бродовље потопљено од стране поморских јединица: у Атлантском океану — 667.943 тоне, у Средоземном мору — 179.639 тона, у другом морира 59.008 тона, што укупно износи 906.590 тона. Ваздухопловна сретства су потопила: у Средоземном мору — 402.000 тона, у другим морира 5.000 тона, што укупно износи 407.000 тона. Укупно потопљено 1.313.590 тона.

Укупни губитак износи: 1.504 официра, 3.653 подофицира, 3.400 нижих чина, 16.996 морнара. У свему дакле 25.553 особе, које су било пале, било рањене, нестале или заробљене.

Западна Европа

Британска авиација је ослабила своју ваздушну офанзиву против територија западне Европе. У неутралним земљама наглашава се да је Лондон са том својом офанзивом направно погрешне рачуне, будући да је њемачка реакција у свакој прилици била тако успјешна, да је синглеско авиација претрпјела огромне губитке. Тако је она на свим западним територијама и над Рајхом измјеру 30 маја и 3 јуна изгубила 211 авиона.

Последњи енглески напади били су уперени против зоне Остенда, градова западне и сјеверне Њемачке, Белгијске и француске обале. Свуда су Енглези претрпјели тешке губитке, неопстигавши при томе никакве позитивне резултате.

Њемачко ваздухопловство је извршило неколико жестоких бомбардовања енглеског града Кантерберја и луке зоне Јармута. Близу јужне обале Енглеске оштећен је бомбама један трговачки брод средње тонаже. Код канадске обале имали су њемачки миноносци у ноћи на 7 јуна сукоб са британским моторторпедерима, те су оштећили један од њих са неколико пуних погодака, а да сами нису претрпјели никакве губитке.

Атлантски Океан и Караибско Море

У Вашингтону изјављују званично да су Сједињене Државе од почетка рата до 7 јуна изгубиле у Атлантику 247 бродова.

Осовинске подморнице су торпедовале у Караибском Мору 3 бродова, а у Атлантском Океану 5 бродова Сједињених Држава.

Њемачки ванредни билтен од 6 јуна јавља да су њемачке подморнице потопиле дуж источних обала Сјеверне Америке, у Караибском Мору и источно од Антла 19 бродова од укупно 108.000 тона.

Велики пожар је уништио једну рафинерију петролеја у Сан Николо на острву Аруби. Држи се да је тај пожар бунуко услед подморничког напада.

Њемачке подморнице су потопиле у американским водама 8 трговачких бродова од укупно 41.000 тона, а оштећиле један други велики трговачки брод. Дуж канадске обале потопила је артиљерија 2 рибарска брода.

Далски Исток

Крајем мјесеца маја и почетком јуна потопиле су јаланске поморске снаге 4 непријатељске подморнице у токијском заливу. Код острва Мидава дошло је до сукоба између јапанских и сјеверно-америчких поморских снага, у којему су са американске стране потопљена два носача авиона, а оборено 120 апарата. Јапанци су у том сукобу изгубили осам носача авиона и 35 апарата. Још им је оштећен још један носач авиона и једна торпедна раверница. Јапанци су уништили три објекта тог острва. Тај изгубио је једна снажна ударна сила и један американски одбрамбени систем. Поједини авиони су унишћени.

На јуну су запосјеле су јаланске поморске копнене снаге више непријатељских база на Алеутинском острву.

У филипинским водама довршене су операције чишћења поморског простора, у којима је заробљено више непријатељских бродова.

Сукоб приликом судбине авиона је јаланско ваздухопловство бомбардовања аустралијанских лука Синдеј и Њу Кестл. Други ваздухопловни одре-

ди су бомбардовали хавајско острво Хонолулу, а неки авиони јапанске ваздухопловства напали су и Дуу Харбур, чиме је и Аљаска претворена у ратиште.

Близу Мелбурна потопиле су јапанске ратне јединице неколико аустралијанских бродова.

Јаланске подморнице су извршиле потапање непријатељског бродовља у самој сиднејској luci и близу обале Новог Јужног Велса.

Операције у Кини настављају се успјешно за јапанске трупе. Борбе се воде на четри фронта: у провинцијама Чекианг, Кјангси, Јунан и Квантунг. Са југа придолазе свјеже јапанске трупе, те постоји могућност њиховог спајања са јединицама које се боре у Чекиангу.

На кјангсијском фронту запосједну је важни град Сучан, којом је прилично уништена 15 Чанг Кај Шехова дивизија. Након тога су исте јапанске трупе запосјеле још један град, који се сматрао неосвојивим, и разбиле 194 дивизију.

Послије тих успјеха развијена је генерална офанзива против преосталих чулнских дивизија на том сектору. Опкољено је 30.000 непријатеља и њихова је судбина запечаћена.

Ваздухопловство врши снажна бомбардовања непријатељских положаја у Чекиангу и Кјангсију. Приликом једнога од њих разорено је 40 противничких бродова.

У сјеверној Кини су операције против кинеских комуниста ушле у завршну фазу. Опкољено су 129 кинеска дивизија и 18 групања.

Међу потученим кинеским трупама које су на Бирме пребјегле у Кину избила је снажна епидемија која је покосила многобројне жртве.

Непрекидни јапански успјеси на свим фронтovima поспјешилу дјелатност индијских националиста. У митионг градама Индија, а нарочито у Бомбају, Мадрасу и Колумбу избијају често штрајкови и nerede. Ганди је одбио британски захтев да се изврши рекултација индијске омладине. Британци одговарају на индијску тежњу за слободом неученим терором и појачавањем војних ефективна.

У припреми се налази велико дјело под насловом

ПАКАО или ЦРНОГОРСКИ КОМУНИЗАМ

Дјело ће бити вјерно огледало данашњице и историјски докуманат за будућност, са преко хиљаду оригиналних слика и хиљаду страница велике осине.

У жељи да ово дјело обухвати сва зјерства и сва неједна починена у нашој земљи од авестики настројених њелуди, који се називају комунистима, — молимо све команданте националних војних јединица све националне одборе и све појединце да нам што прије доставе:

- 1) Имена и по могућности слике свих комунистичких функционера, са кратким описом године, мјесец и страна у ранијим издацима; и
- 2) Сва докуманта садржана у комунистичких архива и од појединца, — у оригиналу или вјерном препису;
- 3) Имена и по могућности слике свих побијених особа од стране комуниста, са тачном напоменом: кад је одведен или убијен код куће; колико му је било година; какав је друштвени положај и ко га је одвео. Гаје је убијен и на који начин;
- 4) Ко је у вашим селу или племену вршио дужност политичког комесара и његовог помоћника; ко су били команданти комунистичког баталјона, чете и вода и њихови помоћници;
- 5) Колико је у вашем селу поплањено кућа, отето и опљачкано стоке, хране, одијела и кућних потреба и коме поименично;
- 6) Ко је рањен, тучен, обесечаен и зловлаштан од стране комуниста.

Похајтаје да и ваш покојник и ваше муке буду одјевојечени у овом великом дјелу. Оно мора да обухвати свако и најбезданачније национално име које је убијено, рањено или зловлаштан од стране комуниста или посредством њиховог суманутог рада, а у колико их добијемо и слику сваког појединца.

СЛИКЕ и ОРГИНАЛНА ДОКУМЕНТА враћамо натраг њиховим власницима. Све податке, написане кратко, читко и јасно, треба што прије послати на адресу: уредишту „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“ — ЦЕТИЊЕ.